

1. Εισαγωγή

Συζητάμε σήμερα τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2025, που η κυβέρνηση παρουσιάζει ως αναπτυξιακό. Ωστόσο, οι αριθμοί δείχνουν το αντίθετο: ενίσχυση των ανισοτήτων, κοινωνικά άδικες πολιτικές, υποβάθμιση των δημόσιων αγαθών και προτεραιότητα στα συμφέροντα των λίγων.

Η Νέα Δημοκρατία επιμένει στην υποχρηματοδότηση των δημόσιων υπηρεσιών. Η χώρα μας παραμένει πίσω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο σε κρίσιμους τομείς, παγιώνοντας το δόγμα των «χαμηλών προσδοκιών». Ταυτόχρονα, είμαστε η χώρα που επενδύει σε όπλα περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με το ΑΕΠ, ενώ υστερούμε σημαντικά στις κοινωνικές δαπάνες.

2. Παιδεία

Ο προϋπολογισμός του 2025 για την Παιδεία αποτυπώνει τις πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης: υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης και ένταση της ιδιωτικοποίησης. Τα δεδομένα μιλούν από μόνα τους. Η οριακή αύξηση των δαπανών δεν καλύπτει βασικές ανάγκες, αφήνοντας το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα σε οριακές συνθήκες.

- Η συνολική αύξηση των δαπανών είναι μόλις 0,9% (από 6,548 δις ευρώ το 2024 σε 6,606 δις ευρώ το 2025), ανεπαρκής για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Οι δαπάνες από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και το Ταμείο Ανάκαμψης μειώνονται κατά 7,6%, προβλέποντας καθυστερήσεις και ακυρώσεις σε έργα ψηφιακής αναβάθμισης, κατασκευής σχολείων και ενίσχυσης των πανεπιστημίων.
- Οι δαπάνες για την Παιδεία ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώνονται από 2,8% το 2024 σε 2,7% το 2025, τη στιγμή που ο ευρωπαϊκός μέσος όρος κινείται μεταξύ 4-5%.
- Οι λειτουργικές δαπάνες μειώνονται από 6,6% του συνολικού προϋπολογισμού το 2024 σε 6,3% το 2025.

Τα δεδομένα αυτά δεν επιβεβαιώνουν απλώς τη στασιμότητα. Αποτυπώνουν τη στρατηγική υπονόμευση της δημόσιας εκπαίδευσης με στόχο την ενίσχυση ενός παράλληλου ιδιωτικού συστήματος, το οποίο ήδη ευνοείται από τις κυβερνητικές πολιτικές και επιλογές.

Έτσι, για μια ακόμη χρονιά, οι σχολικές αίθουσες θα παραμείνουν υπεράριθμες, οι θέσεις των εκπαιδευτικών θα καλυφθούν με καθυστέρηση και οι κενές θέσεις ΔΕΠ στα πανεπιστήμια θα παραμείνουν ακάλυπτες. Οι υποδομές θα συνεχίσουν να καταρρέουν, το προσωπικό να μειώνεται και οι συγχωνεύσεις τμημάτων και σχολείων να αυξάνονται.

Την ίδια στιγμή, το εκπαιδευτικό τοπίο που διαμορφώνει η κυβέρνηση ευνοεί τα ιδιωτικά συμφέροντα. Ξένα επενδυτικά κεφάλαια εξαγοράζουν μεγάλα ιδιωτικά σχολεία, ενώ η πρόσφατη εξαγγελία του υπουργού Παιδείας για καθιέρωση του Baccalaureate στα Πρότυπα σχολεία ενισχύει τις ανισότητες. Οι μαθητές των σχολείων αυτών θα προετοιμάζονται για πανεπιστήμια του εξωτερικού ή για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, ενώ οι υπόλοιποι θα περιορίζονται στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Στα δημόσια σχολεία, η εκπαίδευση υποχωρεί σε αναχρονιστικά πρότυπα, με έμφαση στον ανταγωνισμό και την προσχηματική «αριστεία» που αγνοεί τις κοινωνικές ανάγκες. Η δημοκρατική διοίκηση έχει αντικατασταθεί από την τιμωρητική αξιολόγηση και τη γραφειοκρατία, απομακρύνοντας τους εκπαιδευτικούς από το έργο τους. Αντί για στήριξη, η κυβέρνηση επιλέγει την επιβολή μέσω απειλών και πειθαρχικών διώξεων κατά εκπαιδευτικών που συμμετέχουν σε νόμιμες απεργίες, ποινικοποιώντας τη συνδικαλιστική δράση και εντείνοντας το κλίμα φόβου και αυταρχισμού.

Παράλληλα, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση θα παραμείνουν στον έλεγχο των ιδιωτικών ΙΕΚ και των εργοδοτών. Τα δημόσια προγράμματα κατάρτισης μειώνονται, ενώ για πρώτη φορά δε χρηματοδοτήθηκε το προπαρασκευαστικό πρόγραμμα προετοιμασίας της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑΛ, υποχρεώνοντας τους απόφοιτους να πληρώσουν για τις εξετάσεις πιστοποίησης του ΕΟΠΠΕΠ.

Η θεσμοθέτηση της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής, που περιορίζει τον αριθμό των εισακτέων στα δημόσια πανεπιστήμια, συνδέεται άμεσα με την πολιτική ενίσχυσης των ιδιωτικών κολλεγίων και πανεπιστημίων, τα οποία η κυβέρνηση προωθεί παρά την συνταγματική απαγόρευση. Η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας από πανεπιστημιακούς καθηγητές και την ΠΟΣΔΕΠ καταδεικνύει τη σοβαρότητα του ζητήματος.

Παράλληλα, η κυβέρνηση επαναφέρει τη διαγραφή των φοιτητών που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα έτη σπουδών, με κίνδυνο να διαγραφεί το 50% των φοιτητών το 2025. Πρόκειται για κοινωνική αδικία, καθώς η πλειοψηφία των φοιτητών εργάζονται για να καλύψουν τα έξοδα των σπουδών τους. Η καθυστέρηση αυτή δεν οφείλεται σε έλλειψη ενδιαφέροντος, αλλά σε οικονομικές δυσκολίες. Σε καμία ευρωπαϊκή χώρα δεν υπάρχει οριζόντια

διαγραφή φοιτητών. Αντί για στήριξη και οικονομική βοήθεια, η κυβέρνηση επιλέγει την τιμωρητική διαγραφή. Ένα ακόμη μέτρο υπονόμευσης του δημόσιου πανεπιστημίου είναι η δυνατότητα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (ECTS) φοιτητών που θα διαγραφούν, ευνοώντας τα ιδιωτικά κολλέγια. Και φυσικά, όσα δημόσια πανεπιστήμια δεν συμμορφωθούν, απειλούνται με μείωση της χρηματοδότησης.

3. Έρευνα και Καινοτομία

Στην Έρευνα και την Καινοτομία, οι προϋπολογισμοί των Ερευνητικών Κέντρων παραμένουν στα επίπεδα του 2018, χωρίς προβλέψεις για νέες μόνιμες θέσεις προσωπικού. Η γήρανση του ερευνητικού δυναμικού επιδεινώνεται, ενώ οι νέες θέσεις εξαρτώνται αποκλειστικά από προγράμματα χρηματοδότησης ή συνεργασίες με ιδιωτικές εταιρείες. Το brain drain συνεχίζεται και οι προοπτικές καινοτομίας υπονομεύονται.

Η χρηματοδότηση του ΕΛΙΔΕΚ είναι ανύπαρκτη, παγώνοντας τις ερευνητικές υποτροφίες και τις προκηρύξεις νέων έργων, αφήνοντας τη νέα γενιά ερευνητών σε επισφαλείς συνθήκες απασχόλησης.

Την ίδια στιγμή, η χρηματοδότηση στρατιωτικών έργων εντάσσεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης, χωρίς διαφάνεια και δημόσιο έλεγχο. Έργα όπως το πρόγραμμα Thorax, με προϋπολογισμό 50 εκατ. ευρώ και πιθανή ενίσχυση 12 εκατ. ευρώ από το ΠΔΕ, δείχνουν την προτεραιότητα της κυβέρνησης υπέρ της στρατιωτικής έρευνας.

Χαρακτηριστικό επίσης παράδειγμα αποτελεί το πρόγραμμα «Συμπράξεις Ερευνητικής Αριστείας». Σύμφωνα με καταγγελίες της ΠΟΣΔΕΠ, η αξιολόγηση των προτάσεων ήταν προσχηματική, με εμφανή πρόθεση ευνοιοκρατίας. Η κατανομή των 124 εκατ. ευρώ πραγματοποιήθηκε με αδιαφανείς διαδικασίες, υπονομεύοντας την ακαδημαϊκή έρευνα.

4. Συμπεράσματα

Η Παιδεία και η Έρευνα είναι κοινωνικά αγαθά, άρρηκτα συνδεδεμένα με τη δημοκρατία και την κοινωνική πρόοδο. Δεν μπορούν να υποτάσσονται στη λογική της αγοράς, ούτε να γίνονται πεδία κερδοσκοπίας για funds και ιδιωτικά συμφέροντα. Η πολιτική της κυβέρνησης υπονομεύει το δικαίωμα στη μόρφωση, ενισχύει τις κοινωνικές ανισότητες και αποκλείει όσους δεν έχουν οικονομική δυνατότητα.

Απέναντι σε αυτήν την πολιτική, αγωνιζόμαστε για δημόσια Παιδεία και ισχυρή Έρευνα που θα υπηρετούν όλους, ανεξαρτήτως κοινωνικής και οικονομικής

θέσης. Θέλουμε μια Παιδεία θεμέλιο μιας δίκαιης, δημοκρατικής και συμπεριληπτικής κοινωνίας και μια Έρευνα μοχλό ανάπτυξης και καινοτομίας. Είναι καιρός να διεκδικήσουμε μια εθνική στρατηγική για την Εκπαίδευση και την Έρευνα, στηριγμένη σε δημοκρατικές αρχές, διαφανείς διαδικασίες, κοινωνική ευθύνη και αυξημένη δημόσια χρηματοδότηση.

5. Επίλογος

Η Νέα Αριστερά θα καταψηφίσει τον προϋπολογισμό, καθώς σε αυτόν συμπυκνώνεται όλοι οι λόγοι για τους οποίους σήμερα η κοινωνία «βράζει». Έναν προϋπολογισμό που επισφραγίζει τις ανισότητες, τη συνέχεια της ακρίβειας και την καθήλωση των μισθών.

Το προηγούμενο διάστημα προχώρησε σε μια σειρά από πολιτικές πρωτοβουλίες καλώντας, μεταξύ άλλων, τα κόμματα της προοδευτικής και αριστερής αντιπολίτευσης να καταψηφίσουν τις αμυντικές δαπάνες στον προϋπολογισμό ενώ κατέθεσε τροπολογία για τις συλλογικές συμβάσεις, αύξηση του κατώτατου μισθού στα 1000 ευρώ και την επαναφορά του 13ου και 14ου μισθού στους εργαζόμενους του Δημοσίου.

Το επόμενο τετραήμερο, εντός και εκτός Βουλής, μαζί με τα συνδικάτα, μαζί με την κοινωνία για να σπάσουμε το επικοινωνιακό αφήγημα της κυβέρνησης που συνεχίζει την πολιτική της καταστροφής.

Έχουμε ευθύνη να σταθούμε απέναντι σε αυτή την πολιτική υποβάθμισης, διεκδικώντας μαζί με τη μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία, ένα καλύτερο μέλλον. Υπερασπιζόμενοι τα δημόσια αγαθά, την κοινωνική συνοχή και την ανάπτυξη.